

Montserrat Roig i l'ofici d'escriure

14 reflexions de l'escriptora, que deia que «si hi ha un acte d'amor, aquest és la memòria»

Montserrat Roig i Fransitorra va néixer el 13 de juny de 1946 i va morir el 10 de novembre del 1991. Avui en dia continua sent una escriptora incòmoda. Potser perquè sovint disparava amb la paraula cap a sectors socialment protegits o perquè la donava a aquells que no tenien veu. L'obra de Montserrat Roig és una ceba amb moltes capes, però la Roig escriptora de ficció i la Roig periodista acaben confluint sempre.

Des de Catorze, a la secció *25 anys sense Montserrat Roig* (<http://www.catorze.cat/grans/temes/904/25/anys/sense/montserrat/roig>), hem reivindicat setmanalment l'escriptora amb un article seu i una il·lustració feta a mida de Cristina Losantos (<http://www.cristinalosantos.com/>). La recordem amb 14 reflexions que giren al voltant dels llibres i de la vida.

Pilar Aymerich

1. La vida i els llibres m'han acompanyat mentre intentava d'aprendre l'ofici d'escriure. Si m'obliguessin a posar en unes balances la vida i els llibres, no sé pas que hi pesaria més.
2. Tant la vida, com els llibres, com la ciutat on vaig néixer, s'han anat transformant en les meves pàtries. Primer t'ho trobes, després ho esculls.
3. Encara no fa massa temps, vaig anar a raure a aquella santa casa de marfantes que en diuen universitat. Entre crits i aldarulls político-metafísics, vaig saber que el món era un immens bordell i la universitat (beneïda innocència!) el seu melic.
4. Incapaç com em veia de transformar el món, [...] vaig decidir escriure'l. [...] No sé si escric per sobreviure o perquè tinc la maleïda mania de prendre'm el món més seriosament del que aquest es mereix.
5. Diuen que tot això és ser roja i separatista i jo només sóc una noia ben educada.
6. Val a dir que he aconseguit viure d'escriure. Però d'escriure, la majoria de les vegades, en una llengua manllevada i a base de practicar la literatura ?paral·lela? del periodisme elaborat, que són els reportatges i les entrevistes. No me'n penedeixo, car m'ha servit de molt, en l'ofici i en la xafardia que no sé reprimir. Això de la llengua manllevada ha estat per culpa de la Història que, de tan malalta, no acaba de posar-se bona. A veure si s'acabarà aviat i els qui tenen por de la vida no ens tornen a fer la guitza.
7. L'única droga que no et mata ?encara que et faci emmalaltir?, l'únic efluvi etílic que no et fa perdre els sentits ni et fa malbé el fetge, l'únic amor que no fa fàstic és la bona literatura. Plaers solitaris, vicis compartits. El lector/lectora posseeix les paraules i desafia la finitud, accepta la sordidesa i la bellesa perquè tot és u i, sobretot, recorda perquè abans algú ha recordat. Si hi ha un acte d'amor, aquest és la memòria.
8. Cal recordar, cal evocar, no hi ha art més temporal que la literatura. Podem emmalaltir amb el

record però potser, al final del llarg i lent procés de l'escriptura, descobrirem que hi ha alguna cosa, que hi ha algú, a l'altra banda, que encara batega, que encara existeix.

9. Hi ha qui em diu creadora perquè menteixo. Hi ha qui em diu mentidera perquè m'invento històries. Bé, no me les invento, les exagero. Si dic que una vella té tres-cents cinquanta anys, tothom sap que això és impossible, però, a la gent, li agrada d'imaginar-se que la vella que té vuitanta anys en fa tres-cents cinquanta que és viva.

10. Hi ha milers de narracions que cada dia desapareixen ?com aquestes fulles que moren a l'estiu sense esperar la tardor?, milers d'històries que es conten de manera una mica exagerada perquè, si no s'exageren, no resulten creïbles. [...] Cal una mica de mentida per imaginar-nos que perseguim una mica de veritat.

11. Progrés potser significa deixar de tenir l'aire de conquistador permanent, progrés avui potser significa recuperar aquelles coses que abans teníem a l'abast de la mà, com és l'esperit de convivència, la bona relació amb la naturalesa i no la seva sistemàtica destrucció, la recuperació de la teva identitat, viure la teva cultura sense complexos ni provincialismes però amb seguretat perquè, al cap i a la fi, cultura és l'aire que respire.

12. El feminisme per a ésser *total* ha de saber emmarcar-se en un context polític que sigui alliberador. El feminisme aporta als partits polítics que estem pel socialisme una nova manera de concebre la lluita en què les dones ens sentim realment protagonistes. El feminisme polític, cal aclarir-ho, no va en contra de la família ni contra el matrimoni, sinó contra que siguin cèl·lules socials que es mantenen més per raons econòmiques que no per raons d'afecte.

13. Escriure en català és una afirmació de supervivència, i no solament literària. Ganes ?d'existir? privadament i col·lectivament.

14. La cultura és l'opció política més revolucionària a llarg termini.

Montserrat Roig entrevista Ovidi Montllor:

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=S-ZvbRSBCRA>